

[Poul H. Møller]

det ikke findes. Vi har her i landet i de glade 1960ere oplevet at have fuld beskæftigelse til alle, der kunne og ville bestille noget. Ja, vi oplevede en sådan mangel på arbejdskraft, at vi i nogle år ligefrem måtte importere arbejdskraften fra udlandet.

Men tiden har jo skiftet, og den økonomiske verdenskrise siden 1973 har givet store beskæftigelsesproblemer. Det er jo også i vort land i dag blevet et endog meget alvorligt problem. Det synes svært for mange at forstå, at samfundet ikke mere har brug for deres arbejdskraft, og de bliver både fysisk og psykisk nedbrudte herved. Lediggang er som bekendt roden til alt ondt, og vi har virkelig set mange onde følger af en langvarig lediggang.

Vi er sikkert alle enige om, at dette problem må og skal afhjælpes, hvor svært, ja, næsten umuligt det end kan se ud. Det er svært, fordi vi efter prognoser at dømme endnu ikke har set en ende på det voksende tal af ledige. Hvert år dimitterer læreanstalter, universiteter og arbejdspladser 25.000-30.000 nye unge, nogle efter en tilendebragt uddannelse, andre kommer direkte fra den afsluttende grundskoleundervisning. En sørgelig stor del af disse har ingen mulighed for at få et job, men må gå ind i køen af de i forvejen alt for mange arbejdsledige, og netop disse unge kan det blive meget svært at rehabilitere, om der ikke hurtigt anvises dem et job.

Lykkeligt er det naturligvis, at de ledige ikke som f. eks. i 1930'ernes krise også skal slås med økonomiske problemer, selv om noget tyder på, at samfundet måske på dette område er røget over i den anden grøft.

Jeg tvivler ikke på, at regeringens her anviste initiativer er behjertede og velmente, men man kan nok have sine tvivl om, hvor langt dette rækker, hvor mange man vil kunne hjælpe i de kommende år.

Arbejdsministeren er i pressen citeret for at have sagt, at regeringens nu fremlagte initiativer skulle kunne skaffe 70.000-80.000 ekstra i arbejde. Det ville naturligvis være endog meget lykkeligt, om et sådant mål kunne nås, men jeg tror desværre, det er vel optimistisk betragtet.

Arbejdsministeren har her opremset en del initiativer, der skulle betyde, at navnlig en del unge og yngre samt langtidsledige ville kunne få et jobtilbud af kortere eller længere

varighed og yderligere oprettelse af lære- og praktikpladser i størrelsesordenen 20.000-25.000. Men for en dels vedkommende fremgår det faktisk ikke rigtig, hvorledes eller hvor disse skal hentes. Vore erhverv ville sikkert gerne uddanne flere, om hjulene bare snurrede lidt hurtigere, end de gør for tiden.

Det er ofte sagt, at vi dels skal spare os igennem vor økonomiske krise, dels og navnlig skal producere og eksportere os ud af vore vanskeligheder.

For at vore erhvervsvirksomheder skal kunne oprette flere arbejdspladser, må hele vort produktionsapparat sættes op fra det nuværende andet gear til tredje eller måske fjerde gear.

Denne side af sagen har arbejdsministeren ikke ofret alt for megen opmærksomhed på i sin plan, og det er jo nok en af grundene til, at man kan have den før omtalte skepsis med hensyn til resultaterne af de mange initiativer. Jeg hæfter mig dog ved ministerens konstatering af, at vort store ledighedsproblem ikke kan løses af regeringen alene, men at dette er en samfundsopgave. Der efterlyses derfor også ideer og initiativer såvel fra de øvrige partier her i folketinget som fra kommuner, organisationer og erhvervslivet.

Her er jo så bl. a. Industrirådet allerede ileet ministeren til hjælp med sin »Industriplan 87«, der anviser veje, som ministeren måske ikke er helt enig i, men som nok er et nyttigt bidrag til at forbedre beskæftigelsessituationen. Jeg skal ikke gå i detaljer om denne plan, men alligevel vil jeg fremdrage ting, som er fælles for flere lignende planer, jeg har set til bedring af hele vor økonomiske situation.

Der peges på en fortsat indkomstpolitik, så lønningerne holdes i ave, og her kan vi sikkert være tilfredse med den måde, som overenskomstforhandlingerne hidtil er forløbet på, og resultatet vil nok de næste par år være en vigtig faktor for vor konkurrenceevne over for udlandet.

Men som yderligere hjælp ønsker erhvervene en lavere rente, lempelser i erhvervsbeskatningen, en udvidet K-låneordning og flere andre gode ting. Nu ved vi jo godt, at man ikke kan få i både pose og sæk, men hvis vi virkelig forstår, hvor alvorligt et problem arbejdsløsheden egentlig er, og er villige til at ofre milliarder af kroner for at bedre på det, må også nogle af disse midler anbrin-